

Verzoekschrift aan onze parlementaire vertegenwoordigers:

Voor een interparlementaire resolutie over de ecologische noodtoestand, een federale bijzondere commissie en een bijzondere klimaatwet

Op 29 december 1940, toen de Angelsaksische democratieën geconfronteerd werden met de dreiging van de totalitaire regimes, sprak de Amerikaanse president Franklin Roosevelt deze woorden uit, woorden die trouwens zeer actueel zijn: *“De afgelopen week hebben veel mensen uit alle delen van het land me verteld wat ze wilden dat ik vanavond zou zeggen. Bijna allen spraken ze de moedige wens uit om de waarheid te horen over de ernst van de situatie. Een telegram weerspiegelde echter de houding van een kleine minderheid die geen kwaad wil zien en geen kwaad wil horen, ook al weten ze in hun hart dat het kwaad bestaat. [...] Hierbij de essentie van deze telegram: “Mijnheer de President, maak ons alstublieft niet bang door ons de waarheid te vertellen.” Ik moet eerlijk en kordaat zijn: er staat ons een gevaar te wachten – een gevaar waar we op voorbereid moeten zijn. Maar we weten dat we aan het gevaar of aan de angst voor het gevaar niet kunnen ontsnappen door ons in ons bed te verstoppen en het deken over ons hoofd te trekken.”* Hebben we vandaag, gezien de ecologische noodtoestand, geen nood aan vrouwelijke of mannelijke politici van hetzelfde kaliber?

Een jaar geleden, op 26 september 2018, lanceerden we een eerste oproep om de milieunoodtoestand af te kondigen. Op 7 december 2018 verklaarden we dat er geen ecologische transitie kan plaatsvinden zonder sociale rechtvaardigheid omdat het om een en dezelfde noodtoestand gaat. Greta Thunberg, paus Franciscus, VN-secretaris-generaal António Guterres, de voormalige Amerikaanse president Barack Obama, de voorzitters en de wetenschappers van het IPCC en van het IPBES (het IPCC van de biodiversiteit) en miljoenen burgers over de hele wereld, waaronder veel jongeren, hebben deelgenomen aan de klimaatbeweging en de ecologische noodtoestand onder de aandacht gebracht. In ons land zijn tienduizenden mensen, onder leiding van de jeugd, het voorbije jaar herhaaldelijk de straat op getrokken om te eisen dat onze democratie deze noodsituatie zou aanpakken. Sindsdien hebben het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Canada, Frankrijk en Spanje symbolische noodverklaringen afgelegd, evenals de steden New York, Londen, Parijs, Milaan, Genève en Brussel.

Maar ondanks de talloze vreedzame oproepen van de Belgen aan hun politieke vertegenwoordigers, hebben de Staat en de deelstaten deze ecologische noodtoestand nog steeds niet formeel erkend, noch hebben ze de bevolking officieel geïnformeerd over het existentiële karakter ervan en blijven ze hopeloos inert.

In de rechtspraak betekent urgentie *“de aard van een feitelijke situatie die onherstelbare schade kan veroorzaken als ze niet op korte termijn wordt verholpen”*. De urgentie waar wij het over hebben is ecologisch omdat het gaat om het klimaat, de ecosystemen, de biodiversiteit, het water, de lucht en de bodem. Ze is existentieel omdat ze onze gemeenschappelijke

levensomstandigheden op deze planeet bedreigt. Ze is politiek, omdat ze het bestaan van de gemeenschap, van de democratie en van de vrijheid van de Belgen op het spel zet, waarvoor de staatsvrouw en de staatsman aan de burgers die hen de macht hebben gegeven volledig verantwoordelijkheid verschuldigd zijn. Zo staat in artikel 2 van de Verklaring van de rechten van de mens en de burger, die op 26 augustus 1789 werd afgekondigd, duidelijk het volgende: "Het doel van iedere politieke vereniging is het behoud van de natuurlijke en onvervreembare rechten van de mens; deze rechten zijn de vrijheid, het bezit, de veiligheid en het verzet tegen onderdrukking." In een verklaring die op 16 september jongstleden werd aangenomen, hebben de onafhankelijke deskundigen van de VN echter aangetoond dat de fundamentele rechten en vrijheden niet kunnen worden gehandhaafd als er nu niet voldoende actie wordt ondernomen om de opwarming van de aarde te bestrijden. Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de opwarming van de aarde versnelt en veel sneller evolueert dan de IPCC-modellen tot nu toe hebben aangegeven. De ecologische gevaren worden steeds meer en meer gedocumenteerd en zijn nu al bij ons waar te nemen.

Toch blijven onze vertegenwoordigers in België aan politiek doen alsof we nog een eeuwigheid voor de boeg hebben.

Op 13 augustus 2019 ontving de voorzitter van het Federaal Parlement ons burgerverzoekschrift, ondertekend door 40.000 mensen, dat de hoofden van de uitvoerende macht en de parlementen van de deelstaten oproept om onmiddellijk de milieu- en klimaatnoodtoestand uit te roepen. Maar dat verzoekschrift *"wordt aan de verzoekschriftencommissie voorgelegd na de installatie van de nieuwe commissie als gevolg van de parlementsverkiezingen van 26 mei 2019"*. Bij gebrek aan een federale regering werd er op 8 oktober geen beleidsverklaring afgelegd in de Kamer, zoals dat normaal gezien de traditie is. Een minderheidsmeerderheid en een meerderheidsoppositie waren het erover eens dat dat geen zin zou hebben. Op 9 oktober jongstleden hebben meer dan 1300 artsen hun bezorgdheid geuit over de sanitaire gevolgen van de klimaatinertie. Meer dan 700 Belgen stierven immers vroegtijdig tijdens de verschillende hittegolven van de voorbije zomer zonder enige noemenswaardige politieke reactie uit te lokken. Op 12 oktober kregen de burgers die deelnamen aan de burgerlijke ongehoorzaamheidsactie georganiseerd door Extinction Rebellion als enige politieke reactie wapenstokslagen, pepperspray en het oorverdovend stilzwijgen van hun vertegenwoordigers.

Terwijl momenteel gedebatteerd wordt over het goede gebruik van de wapenstok vragen we ons af hoe lang we nog moeten wachten vooraleer de democratie de ecologische urgentie, die deze zomer aan 700 van onze medeburgers het leven heeft gekost, eindelijk aanpakt. Hoeveel doden nog alvorens onze instellingen in actie treden?

Onze milieuwetgeving voorziet het recht van de burgers om door de autoriteiten geïnformeerd te worden over elke bedreiging voor hun leven en hun gezondheid en hoe ze zich daartegen kunnen beschermen. Zolang de huidige inertie van de Belgische democratie voortduurt, dreigt ze het sociaal contract dat de Belgen met hun vertegenwoordigers en regeringen verbindt te verbreken. Het is hoog tijd voor moedige en vastberaden woorden, gedachten en acties. Wie in de politieke middens, en in het bijzonder bij de kersvers verkozen jonge vertegenwoordigers, zal de oorverdovende stilte durven doorbreken en de juiste

woorden vinden om de toestand aan de bevolking uit te leggen? Wie zal, zoals Roosevelt, het aandurven om een verontrustende waarheid te vertellen eerder dan zich te verstoppen achter een geruststellende leugen? Burgers en vertegenwoordigers, het is hoog tijd om onze nek uit te steken.

Onze grondwet beschermt ons onvervreemdbare recht op leven. We hebben onze parlementaire vertegenwoordigers onze democratische macht gegeven en zij zijn verantwoordelijk voor het waarborgen van onze grondwettelijke rechten. We vragen hen dan ook om hun werk te doen en:

- 1) een interparlementaire resolutie aan te nemen die de ecologische noodtoestand uitroept, met andere woorden niet alleen de klimaatnoodtoestand maar ook de urgentie op het vlak van ecosystemen, biodiversiteit, luchtkwaliteit, vruchtbaarheid van de grond, waterbevoorrading, aanvoer van natuurlijke rijkdommen, en een nationale campagne te organiseren om de burgers op de hoogte te brengen van deze resolutie.
- 2) in het federale parlement een bijzondere commissie op te richten, samen met een burgerpanel dat door het lot wordt samengesteld, die tot taak hebben de kwestie van de ecologische noodtoestand publiekelijk te onderzoeken door middel van een hoorzitting van de wetenschapslui en van het maatschappelijk middenveld, en een open verslag voor te leggen aan de regeringen en de parlementen van het land, waarin de concrete processen worden vermeld die moeten worden uitgevoerd zodat onze democratie de noodtoestand kan aanpakken.
- 3) onverwijld een bijzondere klimaatwet goed te keuren, die bindend is voor alle deelstaten en die zal toelaten om onze economie zo vlug mogelijk koolstofarm te maken.